

Brusel 8. října 2025
(OR. en)

13720/25

RECH 437
TELECOM 346

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	8. října 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 724 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Evropská strategie pro umělou inteligenci ve vědě Příprava půdy pro Zdroj pro vědu o umělé inteligenci v Evropě (Resource for AI Science in Europe, RAISE)

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 724 final.

Příloha: COM(2025) 724 final

V Bruselu dne 8.10.2025
COM(2025) 724 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Evropská strategie pro umělou inteligenci ve vědě
Příprava půdy pro Zdroj pro vědu o umělé inteligenci v Evropě (Resource for AI
Science in Europe, RAISE)**

Evropská strategie pro umělou inteligenci ve vědě

Příprava půdy pro Zdroj pro vědu o umělé inteligenci v Evropě (Resource for AI Science in Europe, RAISE)

1. Úvod

Věda je hnací silou budování prosperity v Evropě. **Umělá inteligence (UI)** dnes **zásadně mění způsob provádění vědeckého výzkumu**, od pomoci při rešerších literatury až po automatizaci laboratorních pokusů¹. Vědci využívají umělou inteligenci k řešení složitých vědeckých problémů a k rychlejším a přelomovějším inovacím ve všech oborech². Díky nástroji AlphaFold založenému na umělé inteligenci získali jeho tvůrci Nobelovu cenu za chemii za rok 2024 a nástroj nyní využívají dva miliony výzkumníků. Tohoto úspěchu bylo možné dosáhnout díky spolupráci s Evropskou laboratoří pro molekulární biologii (EMBL), která poskytla potřebná vysoce kvalitní experimentální data³. V astronomii objevil evropský projekt využívající algoritmy strojového učení více než 70 toulavých planet mezi miliony nesourodých hvězd⁴.

Evropští výzkumní pracovníci byli mezi prvními, pokud jde o začlenění umělé inteligence do své práce, a až do roku 2017 vedli v počtu vědeckých publikací využívajících aplikace umělé inteligence. **Od té doby však EU dohnaly a předešly Čína a USA**, přičemž celosvětově vede Čína⁵. Celosvětový podíl EU na výpočetní kapacitě pro umělou inteligenci je méně než 5 %, zatímco podíl USA činí 75 % a podíl Číny 15 %⁶. Evropa zůstává hlavním centrem základního výzkumu umělé inteligence, což odráží aktivní výzkumnou komunitu na tomto kontinentě. EU má však v porovnání s USA a Čínou malý celosvětový podíl aktérů v oblasti umělé inteligence (6 %) a ještě menší podíl patentů v oblasti umělé inteligence (3 %)⁷.

Země jako USA, Čína, Japonsko a Velká Británie investují do umělé inteligence ve vědě a do potřebných zdrojů, jako je výpočetní výkon a datové sady. Zahájily vnitrostátní iniciativy v oblasti umělé inteligence ve vědě s cílem posílit své vědecké ekosystémy a ekonomiku, získat a udržet technologickou suverenitu, chránit svou národní bezpečnost a zvýšit svůj politický vliv⁸. Stejně tak velké technologické společnosti považují umělou inteligenci ve vědě za strategickou oblast s vysokým potenciálem růstu a vytvářejí interní týmy pro umělou inteligenci ve vědě a spolupracují se špičkovými výzkumnými institucemi.

Aby věda v Evropě posílila svou ekonomickou pozici a konkurenceschopnost, je zapotřebí evropského přístupu k umělé inteligenci, a to v mimořádně dynamickém kontextu, kdy umělá inteligence mění podobu našich společností a ekonomik, včetně

(¹) [Successful and timely uptake of artificial intelligence in science in the EU](#) (Úspěšné a včasné zavádění umělé inteligence ve vědě v EU), Berlín: SAPEA 2024

(²) Pracovní dokument „[Artificial intelligence in science Promises or perils for creativity?](#)“ (Umělá inteligence ve vědě – Perspektivnost nebo nebezpečí pro kreativitu?)

(³) „[AlphaFold uses open data and AI to discover the 3D protein universe](#)“. EMBL (AlphaFold využívá otevřená data a umělou inteligenci k objevování trojrozměrného světa proteinů)

(⁴) Projekt COSMIC-DANCE, <https://cordis.europa.eu/project/id/682903>

(⁵) Pracovní dokument „Trends in the use of AI in science“ (Trendy ve využívání umělé inteligence ve vědě), <https://data.europa.eu/doi/10.2777/418191>

(⁶) Výpočetní kapacita pro umělou inteligenci se specializovanými čipy (GPU, TPU,...), jak je definována ve studii [Pilz et al., 2025](#)

(⁷) "[The Role of Artificial Intelligence in Scientific Research – A Science for Policy, European Perspective](#)" (Úloha umělé inteligence ve vědeckém výzkumu – Věda pro politiku, evropská perspektiva), Úřad pro publikace, Lucemburk, 2025, JRC143482, DOI: 10.2760/7217497.

(⁸) [USA](#); [Čína](#); [Japonsko](#); [Spojené království](#)

vědecké komunity. Několik významných zpráv⁹¹⁰ doporučilo využít umělou inteligenci k odstranění rozdílů v oblasti inovací a zvýšení produktivity a prosperity. EU musí zvýšit své ambice a prosazovat strategický a koordinovaný přístup k umělé inteligenci ve vědě a k vědě v oblasti umělé inteligenci, aby se stala kontinentem umělé inteligence¹¹, který posouvá hranice umělé inteligence a zároveň respektuje a posiluje své hodnoty.

EU se může stát lídrem, jelikož může vycházet ze svých jedinečných předností v oblasti vynikajícího výzkumu napříč různými oblastmi a z důvěryhodné umělé inteligence. Evropa může využít dlouholetou akademickou tradici a respekt ke svobodě výzkumu s vědci světové úrovně a výzkumnými zařízeními, kteří spolupracují na posouvání technologických hranic a jsou podporováni trvalým financováním. Aby mohla Evropa zaujmout vedoucí postavení v oblasti umělé inteligence ve vědě, musí vyvinout řešení v oblasti umělé inteligence, která zajistí technologickou suverenitu, a to jak rozvojem nástrojů umělé inteligence pro vědecký výzkum, tak usnadněním zásadních vědeckých objevů. Evropský přístup k bezpečné, udržitelné, na člověka zaměřené a důvěryhodné umělé inteligenci ve vědě je strategickou příležitostí v rychle se měnícím geopolitickém prostředí.

Tato evropská strategie pro umělou inteligenci ve vědě (dále jen „strategie“) představuje **zřetelně evropský přístup k urychlení zavádění umělé inteligence evropskými vědci ve všech oborech.** Zahnuje budování špičkových evropských vědeckých modelů v oblasti umělé inteligence a podporu jejich inovačního potenciálu s cílem zvýšit dopad, kvalitu a produktivitu vědy¹². K tomuto sdělení je připojena zpráva Společného výzkumného střediska (JRC) o vědě pro politiku, která obsahuje podrobnou analýzu využití umělé inteligence ve vědeckém procesu a prostředí umělé inteligence ve vědě¹³. Přijímá se spolu se Strategií pro využívání umělé inteligence, která se zaměřuje na podporu zavádění umělé inteligence s cílem zvýšit konkurenceschopnost EU, zejména ve strategických odvětvích, a doplňuje ji.

Počáteční opatření této strategie budou financována především prostřednictvím programu Horizont Evropa. Od roku 2021 již program Horizont Evropa podpořil umělou inteligenci částkou více než 8 miliard EUR¹⁴. V zájmu dosažení pokroku a potvrzení vedoucího postavení Evropy v oblasti vědeckých inovací bude Komise v příštím víceletém finančním rámci usilovat o poskytnutí významné a účelové finanční podpory.

EU musí řešit klíčové výzvy, kterým čelí evropský ekosystém výzkumu a inovací, konkrétně roztržitost zdrojů a výzkumného úsilí, obtížný přístup k výpočetním zdrojům a datovým sadám a celosvětovou konkurenci při získávání špičkových talentů v oblasti umělé inteligence a vědy. Za tímto účelem **strategie rozvíjí základy Zdroje pro vědu o umělé inteligenci v Evropě (RAISE) jako virtuálního institutu, který sdružuje vynikající talenty, výpočetní techniku, data a finanční prostředky na výzkum umělé inteligence.** Bude rozvíjet základní schopnosti umělé inteligence trvalým podporováním základního výzkumu, řešením omezení umělé inteligence a zajištěním vývoje odolné, bezpečné a důvěryhodné umělé inteligence. Rozšíří nástroje, které mají vědci k dispozici

⁽⁹⁾ [The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#) (Budoucnost evropské konkurenceschopnosti – Strategie konkurenceschopnosti pro Evropu).

⁽¹⁰⁾ [Mnohem více než jen trh – Rychlost, bezpečnost, solidarita.](#)

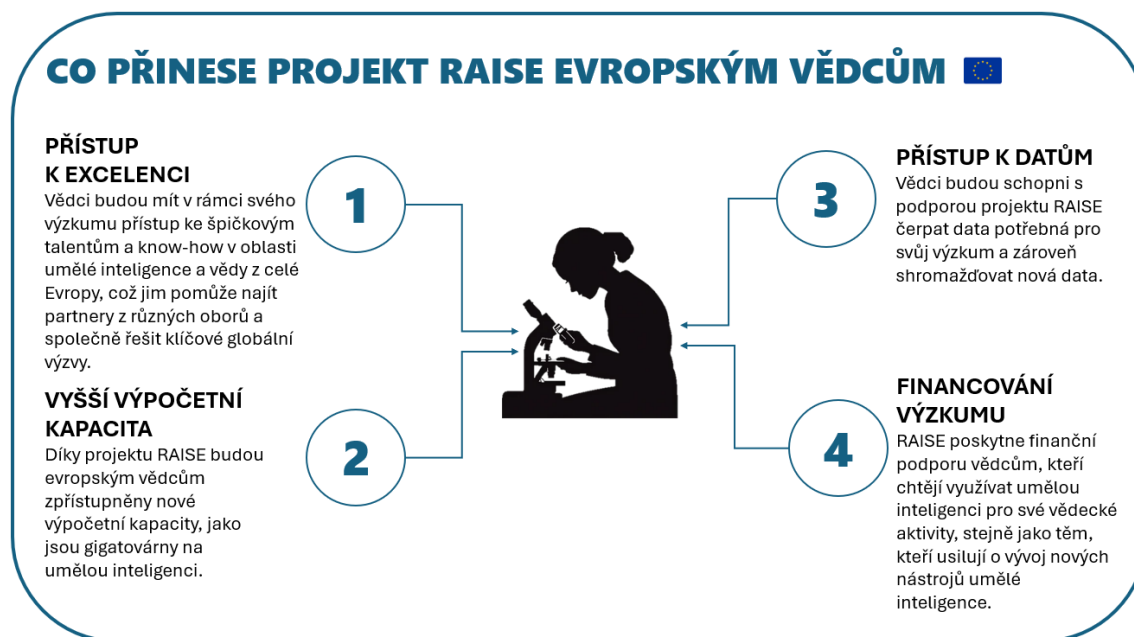
⁽¹¹⁾ [Akční plán pro kontinent umělé inteligence, COM\(2025\) 165 final.](#)

⁽¹²⁾ Tato strategie vychází z [doporučení](#) poradního vědeckého mechanismu Komise.

⁽¹³⁾ ["The Role of Artificial Intelligence in Scientific Research – A Science for Policy, European Perspective"](#) (Úloha umělé inteligence ve vědeckém výzkumu – Věda pro politiku, evropská perspektiva), Úřad pro publikace, Lucemburk, 2025, JRC143482, DOI: 10.2760/7217497.

⁽¹⁴⁾ [6,4 miliardy EUR na období 2021–24](#) a [více než 1,6 miliardy EUR v rámci pracovního programu na rok 2025](#)

napříč obory, a posílí pozici Evropy jako klíčového hráče v celosvětovém vědeckém prostředí.

2. RAISE: RESOURCE FOR AI SCIENCE IN EUROPE (ZDROJ PRO VĚDU O UMĚLÉ INTELIGENCI V EVROPĚ)

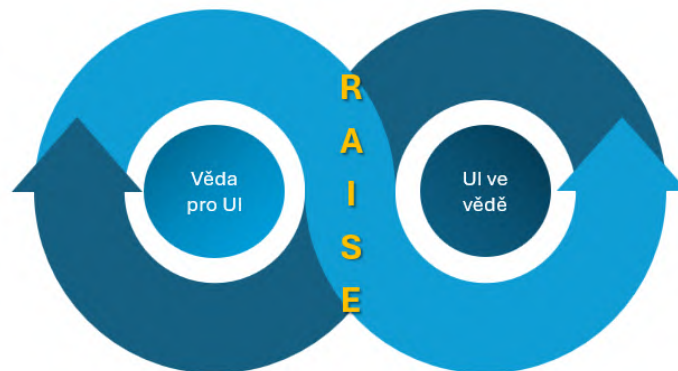
Projekt RAISE bude spuštěn jako virtuální evropský institut, který bude sdružovat, propojovat a koordinovat základní zdroje v oblasti umělé inteligence, kterými jsou výpočetní výkon, data, excelence a talenty, a financování výzkumu, a to napříč EU, členskými státy a soukromým sektorem. Projekt RAISE bude sledovat dva vzájemně se doplňující a podporující cíle: podporu špičkového výzkumu v oblasti umělé inteligence (věda pro umělou inteligenci), jakož i využití umělé inteligence pro vědecký pokrok napříč obory (umělá inteligence ve vědě)¹⁵. Tyto cíle ztělesňují evropský přístup k vědě o umělé inteligenci, který je založen na katalyzačním efektu pro úzkou mezioborovou spolupráci mezi nejlepšími vědci v Evropě, kteří se spojují z různých oborů a perspektiv s cílem provádět špičkový výzkum s využitím umělé inteligence i o samotné umělé inteligenci. Podpora této interdisciplinární kultury spolupráce je nezbytná pro snížení roztržitosti výzkumného úsilí a dosažení kritického množství. To je nezbytné pro posunutí hranic vědy a vývoj nové generace umělé inteligence, jak je navrženo v budoucí takzvané „cestě na Měsíc“ v rámci programu Horizont Evropa¹⁶. Projekt RAISE tak zajistí, že evropská věda bude v čele celosvětového vývoje umělé inteligence a že díky novým průlomovým objevům ve schopnostech umělé inteligence dosáhne evropský výzkum významného pokroku v mnoha vědních oborech.

Projekt RAISE je založen na jedinečných silných stránkách a hodnotách evropského výzkumu a na osobitém přístupu EU k umělé inteligenci. Projekt RAISE bude podporovat vývoj systémů umělé inteligence, které přesahují současný stav techniky, jsou

¹⁵ Rozvoj vědy pro umělou inteligenci i umělé inteligence ve vědě v úzké interakci byl úspěšně aplikován ve veřejném i soukromém kontextu (např. CNRS AISSAI, Google DeepMind). Různé přístupy ke sdružování zdrojů umělé inteligence pro vědu existují na celém světě, ale omezují se na data a výpočetní techniku, např. NAIRR (USA).

¹⁶ [Návrh nařízení, kterým se zavádí program Horizont Evropa na období 2028–2034, COM\(2025\) 543 final](#)

etické, vysvětlitelné, transparentní, odpovědné, spolehlivé, bezpečné, zaměřené na člověka a v souladu s lidskými právy a společenskými hodnotami. Uplatnění těchto modelů ve vědeckém výzkumu pomůže zmírnit současná omezení a rizika umělé inteligence a zachovat integritu a transparentnost vědeckých poznatků, čímž se zachová důvěryhodnost vědy a zvýší důvěra ve vědu založenou na umělou inteligencí¹⁷. Tato kultura spolupráce a interdisciplinarita je nezbytná pro snížení roztříštěnosti výzkumného úsilí a dosažení kritického množství.

RAISE od vědců a pro vědce

Projekt RAISE především vytvoří dynamickou výzkumnou komunitu, v níž budou evropská vědci rozvíjet technologie umělé inteligence a aplikovat je na nejnáročnější vědecké a technologické výzvy. Projekt RAISE zviditelní evropskou umělou inteligenci a umělou inteligenci ve vědeckém výzkumu, posílí spolupráci mezi předními institucemi a podpoří vývoj v této oblasti na světové úrovni.

Jádrem komunity RAISE budou tematické sítě excelence pro umělou inteligenci ve vědě a Evropská síť laboratoří hraniční umělé inteligence. Každá síť bude sdružovat přední výzkumné pracovníky, kteří se zabývají umělou inteligencí v určité vědecké disciplíně nebo rozvíjejí schopnosti umělé inteligence, a vytvoří tak v dané oblasti centrum evropské excelence. Síť budou mít přístup k potřebným zdrojům umělé inteligence. To znamená nejen cílené a dostatečně dlouhodobé financování, ale také přístup k výpočetnímu výkonu a datovým sadám EU v rozsahu, který lze koordinovat pouze na úrovni EU. Prostřednictvím výměn v rámci sítí a mezi nimi a koordinace ve všech oblastech sníží projekt RAISE roztříštěnost a lépe sladí výzkumné úsilí.

Projekt RAISE bude šířit excelenci ve vědě o umělé inteligenci po celé Evropě podporou vzdělávacích aktivit pro vědce a další akademické pracovníky, jakož i stipendií, doktorandských sítí a programů mobility. Díky živému pohybu talentů a šíření myšlenek budou mít objevy, které byly učiněny pomocí projektu RAISE, k dispozici všichni vědci. Projekt RAISE podpoří vědce při převádění jejich nejslibnějších vědeckých a technologických objevů do reálných využití a nových výrobků a řešení, čímž položí základy pro rychlé průmyslové využití a budoucí konkurenceschopnost. Za tímto účelem bude projekt RAISE úzce spolupracovat s továrnami a gigatovárnami na umělou inteligenci a s partnery ze soukromého sektoru a průmyslu.

RAISE pro vědu o materiálech

Tematická síť excelence pro vědu o materiálech bude například sdružovat vynikající výzkumné laboratoře, které využívají umělou inteligenci k analýze, objevování a testování materiálů, a to i v průmyslovém prostředí. Díky společnému výzkumnému úsilí a sladěným výzkumným programům, podpořeným pokročilým

⁽¹⁷⁾ Podle [Eurobarometru](#) věří vědeckým objevům s využitím umělé inteligence pouze 38 % Evropanů.

sdílením dat a výsledků (podle standardů definovaných v Materiálových veřejných statcích) a přístupem k vyhrazené infrastruktuře pro umělou inteligenci a službám správy dat, bude tato síť posouvat hranice poznání v tomto oboru. Datové sady připravené pro umělou inteligenci, obecné modely v oblasti materiálových věd a automatizované laboratoře poskytnou komunitě výkonné nástroje, které usnadní simulaci, návrh, syntézu a výrobu pokročilých materiálů.

Vývoj těchto nástrojů přinese inovativní techniky umělé inteligence a zároveň připraví půdu pro převratné inovace založené na bezpečnějších a obnovitelných materiálech nebo materiálech s nízkým obsahem uhlíku, materiálech pro kvantové technologie a energetiku, včetně vysoce výkonných baterií, fotovoltaických a palivových článků, materiálů pro zachycování uhlíku a dalších. Tyto výsledky, a to jak v oblasti materiálů, tak v oblasti technologií umělé inteligence, budou využívat evropské odštěpené společnosti a startupy, jež budou mít prospěch z možných regulačních pískovišť. Získané vědecké znalosti a excelence se budou šířit prostřednictvím akcí, stipendií a programů mobility, čímž se dále rozšíří rezervoár evropské excelence v oblasti materiálové vědy založené na umělé inteligenci.

Budování projektu RAISE

Aby bylo možné přizpůsobit se rychlým změnám v inovacích a měnícím se potřebám vědeckého ekosystému umělé inteligence, **bude projekt RAISE budován postupně**, aby se mohl rozrůstat podle toho, jak se budou vyvíjet jeho partneři, zdroje, příspěvky a potřeby. Komise nejprve zahájí počáteční prvky pilotní fáze v rámci programů Horizont Evropa a Digitální Evropa. V zájmu vybudování projektu RAISE a zajištění jeho dlouhodobé udržitelnosti, a to jak z hlediska správy, tak z hlediska sdružených zdrojů, bude Komise spolupracovat s členskými státy, zúčastněnými stranami v oblasti výzkumu, včetně vysokoškolských institucí, a soukromým sektorem s cílem dále rozvíjet projekt RAISE v rámci nového víceletého finančního rámce.

Úzké propojení a spolupráci mezi různými složkami a tematickými sítěmi excelence v rámci projektu RAISE **zajistí vhodná struktura řízení**. Zajistí řádné zastoupení vědy pro umělou inteligenci i vědy o umělé inteligenci ve vědeckých komunitách, členských států (s přímým propojením na Evropskou radu pro umělou inteligenci¹⁸) a soukromého sektoru, včetně startupů a scaleupů v oblasti umělé inteligence. Vědecké poradenství může poskytovat akademický poradní výbor na vysoké úrovni. Zpočátku bude prostřednictvím koordinačních a podpůrných akcí v rámci programu Horizont Evropa zřízen sekretariát, který zajistí symbiózu prvků projektu RAISE. Bude také propojovat činnosti Aliance pro využívání umělé inteligence představené v rámci Strategie pro využívání umělé inteligence, používat je a přímo o nich informovat.

Aby se projekt RAISE stal motorem vědecké excelence v oblasti umělé inteligence v Evropě a aby umožnil a podpořil umělou inteligenci ve vědě v Evropě obecněji, bude Komise provádět akční plán zaměřený na klíčové aspekty praxe a ekosystému umělé inteligence ve vědě, včetně **opatření týkajících se excelence a talentu, výpočetního výkonu, dat, financování výzkumu, jakož i koordinace a spolupráce**.

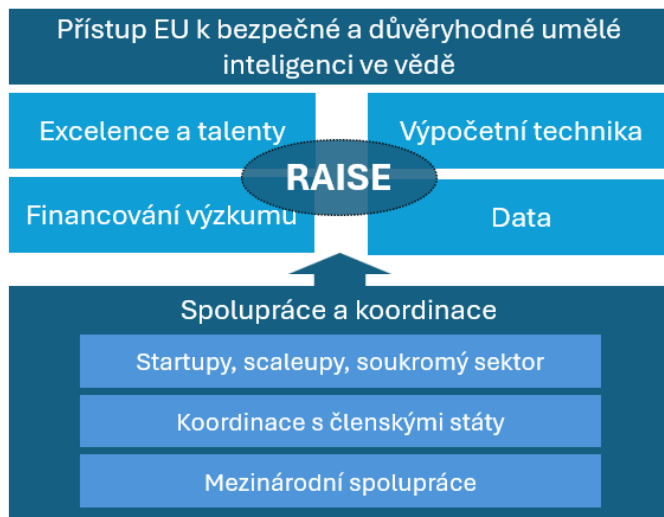
Komise si stanovila tyto úkoly:

- zahájit pilotní projekt RAISE s finančními prostředky EU ve výši 108 milionů EUR v rámci pracovního programu Horizont Evropa 2026–27 během prvního ročníku summitu o umělé inteligenci ve vědě, který se uskuteční 3. a 4. listopadu 2025 v Kodani v rámci dánského předsednictví Rady EU,
- vytvořit počáteční koordinaci projektu RAISE pro umělou inteligenci ve vědě prostřednictvím koordinační a podpůrné akce (CSA) v rámci programu Horizont Evropa (pracovní program 2025),

⁽¹⁸⁾ stanoveno v aktu o umělé inteligenci.

- spolupracovat s členskými státy a soukromým sektorem na budování projektu RAISE,
- zřídit akademický poradní výbor RAISE na vysoké úrovni.

3. AKČNÍ PLÁN PRO UMĚLOU INTELIGENCI VE VĚDĚ BUDOVÁNÍ CESTY K PROJEKTU RAISE

3.1. Excelence a talenty

Excelence

Evropský přístup k umělé inteligenci je založen na excelenci a důvěryhodnosti. Aby mohla EU rozvinout modely umělé inteligence pro řešení složitých vědeckých problémů bude pro ni zásadní trvalé zaměření na excelenci, jak je tomu například v tematických sítích excelence v rámci projektu RAISE, což zajistí vedoucí postavení EU ve vědě a její konkurenceschopnost.

Vynikající výzkum pomocí umělé inteligence vyžaduje řešení zaměřená na člověka, která jsou vysvětlitelná, nezaujatá a bezpečná. To znamená, že je třeba od počátku řešit všechny otázky, které s technologií souvisejí, od přesnosti a spolehlivosti až po etické otázky¹⁹ a problémy s integritou výzkumu. Podle jednoho z průzkumů²⁰ má 81 % výzkumných pracovníků obavy týkající se modelů umělé inteligence (etika, přesnost, bezpečnost/soukromí nebo nedostatečná transparentnost) a 63 % obavy z nedostatku pokynů, což přijetí umělé inteligence brání. Pro odpovědné zavádění této technologie jsou pro vědeckou a akademickou komunitu zásadní pokyny a podpora. Komise má dlouholetou tradici v řešení etických otázek v rámci programu Horizont Evropa, a to prostřednictvím rámců pro etické hodnocení výzkumu využívajícího umělou inteligenci a operačních pokynů²¹. Komise bude i nadále podporovat přístup „etika již od návrhu“ a společně s vědeckou komunitou vytvářet různé zdroje (odborná příprava, nástroje atd.). Kromě toho bude Evropská skupina pro etiku ve vědě a nových technologiích (skupina EGE) požádána o vypracování stanoviska k umělé inteligenci ve vědě.

⁽¹⁹⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/c/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai>

⁽²⁰⁾ <https://www.wiley.com/en-de/ai-study/for-researchers>

⁽²¹⁾ [Ethics By Design and Ethics of Use Approaches for AI, guidance for Horizon Europe](#) (Přístupy k etice již od návrhu a etice používání umělé inteligence, pokyny pro program Horizont Evropa)

Od doby, kdy se rozšířilo používání generativní umělé inteligence, se stále častěji objevují problémy, jako jsou neověřené fragmenty textu v člancích, vymyšlené citace nebo plagiátorství. Komise bude pravidelně aktualizovat **Vyvíjející se pokyny pro odpovědné využívání generativní umělé inteligence ve výzkumu**²², které jsou úspěšným příkladem praktických a realizovatelných pokynů, jež byly vypracovány společně s členy Evropského výzkumného prostoru (EVP) (zeměmi a zúčastněnými stranami v oblasti výzkumu a inovací) s cílem reagovat na nové výzvy ve společenství.

Společné výzkumné středisko bude podporovat strategický rozvoj důvěryhodné a spolehlivé umělé inteligence pro vědu v úzké spolupráci s Evropským úřadem pro umělou inteligenci. To může zahrnovat posouzení současného stavu vědeckých modelů umělé inteligence²³ pomocí kvalitativních a kvantitativních metod se zaměřením na schopnosti, postupy hodnocení, srovnávací kritéria a případné vypracování metrik zaměřených na EU pro hodnocení jejich výkonnosti a důvěryhodnosti ve vědeckém výzkumu.

Práce s talenty

Evropa je domovem špičkových výzkumných skupin a organizací napříč obory, které nabízejí silný základ pro rozvoj kritického množství talentů a nápadů. Posílením propojení, spolupráce a vedení v těchto skupinách se mohou rozšířit a řešit složitější vědecké otázky pomocí umělé inteligence. **Mezioborová spolupráce má zásadní význam pro vývoj a využití špičkové umělé inteligence při řešení vědeckých problémů**²⁴.

EU potřebuje rozšířit rezervoár vědeckých talentů s rozsáhlými znalostmi a dovednostmi v oblasti umělé inteligence. Jak je uvedeno v Unii dovedností²⁵, prosperita EU závisí na jejím kvalifikovaném lidském kapitálu, včetně posílení její pozice v oblasti výzkumu a inovací, a zejména v oblasti umělé inteligence ve vědě. Evropa musí nejen vychovávat novou generaci vědců a zvyšovat kvalifikaci současných vědců, aby byli připraveni na umělou inteligenci, ale musí si tyto talenty také udržet a stát se atraktivním majákem pro globální mezioborové talenty v oblasti umělé inteligence a jejích vědeckých aplikací. Vzhledem k tomu, že vývoj pokročilého využití umělé inteligence ve vědě vyžaduje mezioborové výzkumné týmy, musí EU podporovat i další typy profilů, jako jsou výzkumní inženýři a správci dat, jejichž profesní dráha se ubírá různým směrem, v souladu s cílem strategie pro umělou inteligenci rozvíjet hybridní profily (např. odborníky na umělou inteligenci s odbornými znalostmi v konkrétním odvětví). Tato ambice vyžaduje také cílené úsilí o posílení inkluзивity a genderové vyváženosti v oblasti umělé inteligence, kde strukturální nerovnosti přetrvávají²⁶.

Dovednosti v oblasti umělé inteligence budou pro výzkumné pracovníky stále důležitější a je třeba je rozvíjet již v počátcích ve všech oborech a ve všech fázích profesní dráhy. Jak bylo oznámeno v akčním plánu pro kontinent umělé inteligence, Komise již podporuje rozvoj umělé inteligence a digitálních dovedností, včetně gramotnosti v oblasti

(²²) [Living guidelines for the use of generative AI in research](#) (Dynamické pokyny pro používání generativní umělé inteligence ve výzkumu)

(²³) Ustanovení čl. 2 odst. 6 aktu o umělé inteligenci ([nařízení \(EU\) 2024/1689](#)).

(²⁴) [AI Skills and Occupations in the European Start-up Ecosystem, EIT, 2025](#) (Dovednosti a povolání v oblasti umělé inteligence v evropském ekosystému startupů)

(²⁵) [Sdělení Unie dovedností, COM\(2025\) 90 final](#)

(²⁶) Ženy představují pouze 22 % odborníků na umělou inteligenci na celém světě a 13,8 % autorů výzkumných prací o umělé inteligenci. [Světové ekonomické fórum](#), 2022. V [Plánu pro práva žen](#) se zdůrazňuje, že je důležité podporovat osvojování digitálních dovedností a kompetencí žen a dívek, a to i v oblasti umělé inteligence.

umělé inteligence a pokročilých dovedností v oblasti umělé inteligence²⁷, prostřednictvím akčního plánu digitálního vzdělávání²⁸, akademie dovedností v oblasti umělé inteligence, strategického plánu vzdělávání v oborech STEM²⁹ a dalších nástrojů v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a rozvoje dovedností³⁰. Bude v tom pokračovat i v rámci plánu do roku 2030, který se týká budoucnosti digitálního vzdělávání a dovedností, a to prostřednictvím dimenze věnované umělé inteligenci. Tyto iniciativy jsou k dispozici výzkumným pracovníkům, kteří mohou využívat umělou inteligenci. S cílem dále zvýšit povědomí výzkumných pracovníků o znalostech v oblasti umělé inteligence jako o základní dovednosti bude Komise aktualizovat evropský rámec kompetencí pro výzkumné pracovníky (ResearchComp³¹) a spustí nový nástroj pro sebehodnocení, který zahrne znalost umělé inteligence mezi cílové kompetence. To odráží širší úsilí o podporu gramotnosti v oblasti umělé inteligence pro pracovníky v různých odvětvích a na různých pracovních pozicích v rámci Strategie pro využívání umělé inteligence.

EU si musí udržet a přilákat vědecké talenty a talenty v oblasti umělé inteligence.

Komise již zahájila několik iniciativ, jejichž cílem je učinit z Evropy atraktivní místo pro výzkum a inovace, včetně zlepšení kariéry ve výzkumu prostřednictvím balíčku „Zvolte si Evropu“³²; snižování překážek pro přilákání a udržení talentů ze zemí mimo EU prostřednictvím strategie v oblasti vízové politiky EU a iniciativy Rezervoár talentů EU; podpora podnikání prostřednictvím Strategie EU pro startupy a scaleupy³³ a opatření navržených v rámci Strategie pro využívání umělé inteligence.

V rámci iniciativy „Zvolte si Evropu pro vědu“³⁴ bude projekt RAISE ústředním bodem pro excelenci a talenty v oblasti vědy o umělé inteligenci. Komise bude investovat do vzdělávání nové generace výzkumných pracovníků v oblasti umělé inteligence ve vědě financováním doktorandských sítí RAISE zaměřených na umělou inteligenci ve vědě s využitím modelu doktorandských sítí MSCA³⁵. Doktorandské sítě RAISE budou poskytovat specifickou odbornou přípravu zaměřenou na umělou inteligenci ve vědě a podporovat začínající doktorandy, kteří umělou inteligenci využívají ve své vědecké práci. Síť excelence RAISE udrží a přilákají talenty vytvořením mezioborového a dynamického ekosystému umělé inteligence ve vědě prostřednictvím programů odborné přípravy a mobility, včetně spolupráce s aspirujícími výzkumnými skupinami.

Komise si vytyčila tyto úkoly

- financovat doktorandské sítě zaměřené na umělou inteligenci ve vědě s cílem odborně připravit novou generaci výzkumných pracovníků (*pilotní projekt RAISE*),
- financovat tematické sítě excelence pro umělou inteligenci ve vědě (*pilotní projekt RAISE*),
- pravidelně aktualizovat „Vyvíjející se pokyny pro odpovědné využívání generativní umělé inteligence ve výzkumu“ a další operační materiály týkající se etiky,

(²⁷) [AI talent, skills and literacy | Shaping Europe's digital future](#) (Talent, dovednosti a gramotnost v oblasti umělé inteligence | Formování digitální budoucnosti Evropy)

(²⁸) Akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027) – Evropský prostor vzdělávání

(²⁹) [Strategický plán vzdělávání v oborech STEM](#)

(³⁰) Mezi nástroje EU pro vzdělávání a odbornou přípravu patří Erasmus+ a akce „Marie Curie-Sklodowska“.

(³¹) [ResearchComp](#); jak bylo provedeno pro rámec kompetencí vedoucích výzkumu ([RM Comp](#))

(³²) [Choose Europe for Science](#) (Zvolte si Evropu pro vědu)

(³³) [COM\(2025\) 270 final](#)

(³⁴) [Zvolte si Evropu pro vědu](#)

(³⁵) Doktorandské sítě MSCA jsou akce zdola nahoru zaměřená na odbornou přípravu v oblasti výzkumu, která přitahuje velký podíl projektů s významným podílem umělé inteligence

- vytvořit vědecké centrum pro AI při JRC, které bude monitorovat a hodnotit modely a systémy umělé inteligence ve strategickém vědeckém výzkumu v úzké spolupráci s Evropským úřadem pro umělou inteligenci.

3.2. Výpočetní technika

Výpočetní kapacita je jednou z hlavních hnacích sil rozvoje umělé inteligence, a proto také jedním z jejích hlavních úzkých míst. Akademická sféra má obecně k dispozici méně výpočetní infrastruktury než velké technologické firmy³⁶, zatímco poptávka po výpočetních zdrojích roste s tím, jak stále více vědců z různých oborů začleňuje umělou inteligenci do své práce.

Výzkumní pracovníci v členských státech uvádějí, že mají potíže buď s přístupem k dostatečným výpočetním zdrojům, nebo s jejich efektivním využíváním³⁷. To často vede uživatele k tomu, že se obrací na soukromé poskytovatele, což vede k efektu uzamčení (přílišná závislost na proprietárních modelech vyvinutých soukromými a zahraničními společnostmi) a k většímu vlivu průmyslu. Konzultace, které byly podkladem pro tuto strategii, potvrdily rostoucí význam veřejně podporovaných výpočetních infrastruktur pro vývoj a zavádění špičkových modelů hraniční umělé inteligence a pro to, aby bylo možné přicházet se stále složitějších vědeckých aplikací.

Od roku 2018 investuje EU do nejmodernějších superpočítačových kapacit prostřednictvím společného podniku pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku (společný podnik EuroHPC³⁸) a Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) prostřednictvím svých vnitrostátních a regionálních programů. **V současné době se vyvíjejí další schopnosti umělé inteligence pro výzkumné pracovníky a inovátory.** Vytvoření továren na umělou inteligenci, které budou v letech 2025–26 postaveny na nových nebo modernizovaných superpočítačích EuroHPC optimalizovaných pro umělou inteligenci v celé EU, více než ztrojnásobí současnou výpočetní kapacitu společného podniku EuroHPC pro umělou inteligenci pro evropské uživatele, včetně výzkumných pracovníků.

Jako součást ekosystému na podporu výzkumu a inovací v oblasti umělé inteligence ⁽³⁹⁾ **již továrny na umělou inteligenci zlepšují využívání služeb zúčastněnými stranami nabízením služeb**, jako je vývoj algoritmů, hodnocení testování a ověřování rozsáhlých modelů umělé inteligence, poskytování programovacích zařízení vhodných pro superpočítače a další služby umožňující využití umělé inteligence. Mnoho továren na umělou inteligenci se zaměří na konkrétní vědní obory⁴⁰. Politika přístupu společného podniku EuroHPC zahrnuje nový režim přístup pro „umělou inteligenci pro vědu a pro projekty spolupráce EU“. Díky tomuto režimu přístupu nepodléhají vybrané výzkumné projekty financované EU dodatečnému hodnocení ani postupu vzájemného hodnocení a mají přednost před ostatními žádostmi.

V zájmu dalšího rozšíření veřejné infrastruktury EU pro umělou inteligenci **Komise navrhuje, aby EU podpořila zřízení „gigatováren“ na umělou inteligenci sdružením**

⁽³⁶⁾ „Akademická sféra zaostává za průmyslem v oblasti hraničního výzkumu umělé inteligence. Žádná univerzita na světě dnes nedokáže vytvořit systém hraniční umělé inteligence, který by se vyrovnal průmyslu.“ (Stanford Human-Centered AI, 2024)

⁽³⁷⁾ Podle výsledků konzultací se zúčastněnými stranami pro strategii pro umělou inteligenci ve vědě

⁽³⁸⁾ https://www.eurohpc-ju.europa.eu/index_cs

⁽³⁹⁾ Více informací o úloze, kterou hraje ekosystém podpory, najdete ve Strategii pro využívání umělé inteligence.

⁽⁴⁰⁾ https://eurohpc-ju.europa.eu/ai-factories_en

zdrojů EU a členských států, regionálních zdrojů a zdrojů soukromého sektoru⁴¹. Gigatovárny na umělou inteligenci posunou koncept továren na umělou inteligenci na další úroveň. Půjde o rozsáhlá zařízení určená k vývoji, tréninku a zavádění velkých modelů umělé inteligence a vědeckých aplikací v dosud nevídaném měřítku, která budou propojovat obrovský výpočetní výkon s energeticky účinnými datovými centry a automatizací řízenou umělou inteligencí s cílem optimalizovat trénink, inferenci a zavádění modelů umělé inteligence. Komise bude i nadále předvídat a plánovat budoucí požadavky na výpočetní kapacitu. Modernizace infrastruktury bude v souladu s vědeckými prioritami evropských výzkumných pracovníků, což zajistí, že kapacity zůstanou vhodné pro daný účel a budou schopny předvídat budoucí trendy, které jsou pro umělou inteligenci důležité, jako je například kvantová výpočetní technika⁴².

Projekt RAISE bude využívat zásadní evropské výpočetní zdroje továren na umělou inteligenci a budoucích gigatováren na umělou inteligenci. Projekt RAISE bude úzce spolupracovat se společným podnikem EuroHPC a zajistí zaručenou dostupnost a prioritu plánování pro výzkumné projekty financované EU ve vztahu k vyhrazeným výpočetním zdrojům.

Komise si stanovila tyto úkoly:

- zajistit vyhrazený přístup ke gigatovárnám na umělou inteligenci pro vědce a startupy v EU, a to i pro specifické cíle programu Horizont Evropa. Z programu Horizont Evropa bude investováno až 600 milionů EUR (*pilotní program RISE*).
- pokračovat v rozvoji výpočetních zdrojů umělé inteligence určených vědě prostřednictvím továren na umělou inteligenci.

3.3. Data

EU stojí v čele významných iniciativ v oblasti legislativy a infrastruktury, jejichž cílem je vytvořit v Evropě robustní datový ekosystém. Patří mezi ně Evropský cloud pro otevřenou vědu (EOSC) jako společný evropský datový prostor pro výzkum a inovace⁴³, další společné evropské datové prostory⁴⁴, jako je evropský prostor pro zdravotní údaje⁴⁵, směrnice o otevřených datech, akt o správě dat a akt o datech⁴⁶. Tyto snahy doplňují další tematické iniciativy, jako je Společný evropský cloud pro kulturní dědictví⁴⁷, Materiálové veřejné statky⁴⁸ nebo zdroje biologických údajů⁴⁹. Tyto iniciativy podpoří rozšíření umělé inteligence ve vědě, protože vysoce kvalitní data jsou základním předpokladem pro vědecké aplikace umělé inteligence.

Ačkoli jsou pro řešení vědeckých otázek a pracovních postupů pomocí umělé inteligence potřebná výzkumná data připravená pro umělou inteligenci, **vývoj a rozšiřování vysoce kvalitních sad vědeckých dat stále čelí přetrvávajícím strukturálním výzvám⁵⁰.**

(41) [Public Consultation on the AI GigaFactories](#) (Veřejná konzultace týkající se gigatováren na umělou inteligenci)

(42) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/quantum-europe-strategy>

(43) [Evropský cloud pro otevřenou vědu](#)

(44) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/policies/data-spaces>

(45) [Nařízení \(EU\) 2025/327](#) o evropském prostoru pro zdravotní údaje

(46) [Směrnice o otevřených datech; akt o správě dat; akt o datech](#)

(47) [Společný evropský cloud pro kulturní dědictví](#)

(48) [Sdělení Komise o pokročilých materiálech pro vedoucí postavení v průmyslu, COM\(2024\) 98 final](#)

(49) [Sdělení „Zvolte si Evropu pro vědy o živé přírodě“, COM\(2025\) 525 final](#)

(50) [Mutual Learning Exercise on AI in science – Second thematic report](#) (Vzájemné učení o umělé inteligenci ve vědě – druhá tematická zpráva)

Evropa je celosvětovým lídrem v oblasti vysoce kvalitních, odborně spravovaných vědeckých dat. Otevřené vědecké databáze však nejsou plně využívány kvůli roztržitosti výzkumných infrastruktur, překážkám sdílení dat, nedostatečné interoperabilitě, datovým silům a obavám o ochranu soukromí. Iniciativy, jako je společné evropské datové prostory, a zejména Evropský cloud pro otevřenou vědu⁵¹, mají za cíl zpřístupnit více dat a umožnit jejich opakované použití, čímž řeší některé z těchto problémů. Evropský prostor pro zdravotní údaje zlepšuje vyhledatelnost a opětovné využívání zdravotních údajů v celé Evropě a zároveň poskytuje důvěryhodný rámec podporující spravedlnost a excelenci ve výzkumu založeném na umělé inteligenci.

Jak bylo oznámeno v akčním plánu pro kontinent umělé inteligence, výše uvedené iniciativy budou doplněny a posíleny připravovanou strategií evropské datové unie, která otevře nové zdroje vysoce kvalitních rozsáhlých dat a umožní podnikům a orgánům veřejné správy hladké a rozsáhlé sdílení dat. V této souvislosti **Komise v rámci továren na umělou inteligenci zřídí datové laboratoře, které budou sdružovat data z různých zdrojů, včetně společných evropských datových prostorů.** Datové laboratoře by také mohly nabízet řadu dalších služeb, jako je čištění a obohacování souborů dat, poskytování technických nástrojů (např. standardizovaných formátů, syntetických dat, sdílených technických stavebních bloků), podpora dodržování právních předpisů (např. nařízení GDPR) a podpora interoperability mezi odvětvími a zeměmi. Datové laboratoře budou důležitým nástrojem pro vědce pracující s umělou inteligencí a propojí datová úložiště s datovými službami a infrastrukturou společného podniku EuroHPC. Prostřednictvím své Strategie pro výzkumné a technologické infrastruktury⁵² Komise posílí kapacity, dostupnost a udržitelnost evropského ekosystému výzkumných a technologických infrastruktur a zahájí opatření týkající se otevřené vědy jako klíčového faktoru pro rozvoj vědeckých aplikací umělé inteligence.

Jedním z cílů politické agendy EVP na období 2025–2027⁵³ v rámci jeho **strukturální politiky pro otevřenou vědu** je poskytnout výzkumným pracovníkům lepší právní podmínky a zdroje pro přístup k výsledkům výzkumu financovanému z veřejných prostředků a pro jejich opakované použití a pro využití publikací a dat pro vědecké účely. V této souvislosti bude Komise shromažďovat další důkazy⁵⁴, mimo jiné prostřednictvím konzultací se zúčastněnými stranami o stávajících problémech a možných řešeních a možnostech politiky.

Projekt RAISE bude úzce spolupracovat s Evropským cloudem pro otevřenou vědu a dalšími datovými prostory, aby vědě o umělé inteligenci zpřístupnil vysoce kvalitní data připravená pro umělou inteligenci. Bude podporovat vývoj a návrh budoucích datových laboratoří jako součásti továren na umělou inteligenci s cílem naplnit potřeby vědců (např. služby sběru, čištění a obohacování dat) a podporovat jejich využívání vědeckou komunitou. Projekt RAISE rovněž pomůže identifikovat strategické mezery ve vědeckých datech a podpoří úsilí o sběr, odbornou správu a začlenění souborů dat potřebných pro vědu o umělé inteligenci.

⁽⁵¹⁾ Evropský cloud pro otevřenou vědu je zřízen ve formě federace datových úložišť a služeb. Evropský cloud pro otevřenou vědu rovněž poskytuje vědecké služby, které podporují zavádění umělé inteligence.

⁽⁵²⁾ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/009f0f91-74d3-4b94-9d79-55668cfd5a78_cs

⁽⁵³⁾ [Politická agenda Evropského výzkumného prostoru na období 2025–2027](#)

⁽⁵⁴⁾ Doplnění stávajících důkazů, viz „Improving access to and reuse of research results, publications and data for scientific purposes“ (Zlepšení přístupu k výsledkům výzkumu, publikacím a datům a jejich opětovné využití pro vědecké účely“ <https://data.europa.eu/doi/10.2777/633395>

Komise si stanovila tyto úkoly:

- podpořit návrh datových laboratoří a jejich propojení se společnými evropskými datovými prostory, zejména s evropským cloudem pro otevřenou vědu s cílem zajistit jejich vhodnost a dostupnost a opakovanou použitelnost dat pro vědecký výzkum .
- podporovat vědce při identifikaci strategických nedostatků v datech a sběr, kurátorství a začlenění potřebných datových sad prostřednictvím sítí RAISE (*pilotní projekt RAISE*),
- shromáždit důkazy o potřebě zlepšit přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů a opětovné využití těchto výsledků a důkazy o využití publikací a dat pro vědecké účely.

3.4. Financování výzkumu

Evropské financování výzkumu již podporuje vědecké projekty v oblasti umělé inteligence v celé řadě oborů a také mnoho projektů zaměřených na vědu o umělé inteligenci. Tímto způsobem bylo podpořeno využívání umělé inteligence jako nástroje napříč obory a stav vědy v těchto oborech se posunul kupředu (viz rámeček níže). S tím, jak se zvyšuje pokročilost a rozšíření technologií umělé inteligence , roste i financování výzkumu, což se odráží například v nárůstu grantů Evropské rady pro výzkum (ERC)⁵⁵ pro umělou inteligenci ve vědě (viz graf níže).

Projekty financované EU v oblasti umělé inteligence ve vědě⁵⁶

Projekt F-IMAGE využil umělou inteligenci ke klasifikaci a analýze seismických signálů a k porozumění chování zlomů během zemětřesení. Vyhodnocením krátkodobého vývoje zlomů je možné lépe porozumět procesům, které způsobují zemětřesení.

Projekt AI-PREVENT aplikoval umělou inteligenci na soubory dat týkající se zdraví a dalších faktorů životního stylu s cílem dosáhnout prediktivnější a personalizovanější zdravotní péče. Ukázalo se, že modely vytvořené umělou inteligencí jsou účinným nástrojem pro určení konkrétních rizikových osob, které potřebují preventivní péči.

V rámci projektu BioMonitor4CAP jsou vyvíjeny systémy pro monitorování biologické rozmanitosti na zemědělských polích, které propojují klasické metodiky indikátorů s pokročilými technologickými přístupy, včetně umělé inteligence. Jeho hlavním cílem je poskytovat zemědělcům a širší veřejnosti znalosti, metody a nástroje.

V rámci programu Horizont Evropa investovala EU do umělé inteligence v období 2021–24 6,4 miliardy EUR. V pracovním programu Horizont Evropa na rok 2025 se investuje dalších 1,6 miliardy EUR, z toho přibližně 0,7 miliardy EUR na umělou inteligenci ve vědě, a další podpora umělé inteligence ve vědě je plánována na období 2026–27 programu Horizont Evropa prostřednictvím specializovaných témat podporujících společný výzkum v rámci pilíře II. Další finanční prostředky na umělou inteligenci ve vědě pocházejí z nástrojů zdola nahoru, jako jsou Evropská rada pro výzkum, akce „Marie Curie-Sklodowska“ a Evropská rada pro inovace⁵⁷. Specializované akce jako

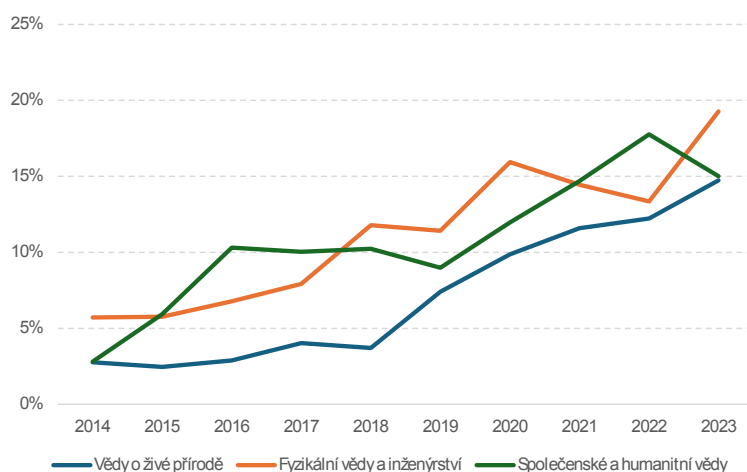
⁽⁵⁵⁾ ERCEA, [Mapping ERC frontier research artificial intelligence](#) (Mapování hraničního výzkumu Evropské rady pro výzkum v oblasti umělé inteligence), 2024

⁽⁵⁶⁾ Příklady projektů financovaných EU využívajících umělou inteligenci v souboru výsledků CORDIS, pokud jde o [umělou inteligenci ve vědě](#) a [umělou inteligenci ve vědách o živé přírodě](#)

⁽⁵⁷⁾ Granty Evropské rady pro výzkum na umělou inteligenci ve vědě dosáhly v roce 2023 výše přibližně 450 milionů EUR a celkově byly [od roku 2007 do výzkumu umělé inteligence investovány více než 2 miliardy EUR](#). V rámci akce „Marie Curie-Sklodowska“ bylo financováno více než 1 000 projektů s

GenAI4EU⁵⁸ dále zefektivnilo využívání generativní umělé inteligence v různých oblastech a aplikacích. Komise rovněž poskytla finanční prostředky ve výši více než 100 milionů EUR devíti sítím excelence v oblasti umělé inteligence, které mají propojit špičkové výzkumné laboratoře v oblasti umělé inteligence v členských státech a přispět k rozvoji umělé inteligence. Současně Komise v rámci programu Horizont Evropa a Digitální Evropa vyčlenila dalších 70 milionů EUR na vývoj rozsáhlých multimodálních modelů umělé inteligence, které posouvají hranice současných možností a podporují vznik hraniční umělé inteligence.

Podíl projektů financovaných Evropskou radou pro výzkum v oblasti umělé inteligence na vědeckých projektech podle oblastí za rok

Komise dále posílí aktivní koordinaci a sladění investic do umělé inteligence ve vědě s cílem maximalizovat hodnotu a podpořit strategické investice do tematických oblastí, které mohou mít prospěch ze zvýšených schopností umělé inteligence. Komise je odhodlána zachovat a posílit svou roli hlavního poskytovatele evropského financování výzkumu umělé inteligence ve vědě a posílit úlohu programu Horizont Evropa jako katalyzátoru inovativních vědeckých přístupů založených na umělé inteligenci. Dalším hlavním nástrojem Unie na podporu výzkumu a inovací, včetně umělé inteligence, je financování v rámci politiky soudržnosti, zejména v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj⁵⁹.

Pro účinné financování umělé inteligence ve vědě je zásadní, aby nástroje financování byly přizpůsobeny jejímu rychle se vyvíjejícímu charakteru⁶⁰. Financování by mělo být flexibilní, pružné a mělo by podporovat interdisciplinaritu a spolupráci. Mělo by být schopno rychle reagovat na nové myšlenky a trendy a zaručit přístup k technické infrastruktuře a odborným znalostem. Kromě toho by programy financování měly zajistit rovnováhu mezi výzvami „zdola nahoru“ a nařízenými výzvami, různými velikostmi projektů, individuálními a společnými výzkumnými iniciativami a podporovat vytváření a udržování nezbytných infrastruktur.

Projekt RAISE zmírní roztržitost výzkumného úsilí motivováním ke sladěnému a koordinovanému financování výzkumu. Využije řadu nástrojů v rámci evropského rámcového programu pro výzkum a inovace a zapojí se do dalšího koordinačního úsilí.

výrazným podílem umělé inteligence, zatímco Evropská rada pro inovace podporuje několik startupů v oblasti umělé inteligence ve vědě.

⁽⁵⁸⁾ [COM\(2024\) 28 final](#)

⁽⁵⁹⁾ Zejména využitím flexibility zavedené přezkumem v polovině období, mimo jiné prostřednictvím platformy STEP, k posílení investic s dvojitým využitím, jako jsou aplikace umělé inteligence.

⁽⁶⁰⁾ [Vzájemné učení o umělé inteligenci ve vědě](#)

Mezi ně bude patřit financování mezioborového výzkumu s cílem vytvořit modely a nástroje umělé inteligence, které budou přínosem pro vědce napříč obory, a spolupráce s členskými státy na rozvoji a sladění vnitrostátních výzkumných programů pro vědu o umělé inteligenci.

Komise si stanovila tyto úkoly:

- podněcovat a koordinovat investice do umělé inteligence ve vědě prostřednictvím investičního programu v rámci pracovního programu Horizont Evropa 2026–27 (*pilotní projekt RAISE*),
- usilovat o zdvojnásobení současných ročních investic do umělé inteligence v rámci programu Horizont Evropa, včetně zdvojnásobení investic do umělé inteligence ve vědě do roku 2028,
- financovat automatizaci vědeckých laboratoří a vývoj a aktualizaci vědeckých obecných modelů, a to i v průmyslovém prostředí (*pilotní projekt RAISE*).

3.5. Spolupráce a koordinace

Urychlení odpovědného využívání umělé inteligence ve vědě vyžaduje **koordinaci a spolupráci na evropské úrovni, aby bylo možné mobilizovat další zdroje a sladit úsilí**. Tento osobitý evropský přístup bude vycházet ze tří základních aspektů: i) budování úspěšné spolupráce se soukromým sektorem, ii) koordinace a sladění politik v rámci EU a iii) spojenectví a spolupráce s dalšími mezinárodními aktéry⁶¹.

Spolupráce se soukromým sektorem

Komise je odhodlána vybudovat v Evropě dynamičtější a úspěšnější podnikatelský ekosystém. Nedávno přijatá Strategie EU pro startupy a scaleupy⁶² si klade za cíl vytvořit z EU nejlepší místo na světě pro zakládání a rozvoj globálních technologických společností. Význam startupů a společností zaměřených na umělou inteligenci ve vědě v nadcházejících letech poroste. Tyto společnosti zakládají svůj obchodní model a konkurenční výhodu na nových vědeckých objevech dosažených pomocí umělé inteligence, vývoji nových nástrojů pro provádění vědy pomocí umělé inteligence (např. modelů, výzkumných asistentů) a nových vědeckých službách v oblasti umělé inteligence pro klíčová odvětví.

Evropské startupy v oblasti umělé inteligence ve vědě

Existuje mnoho příkladů evropských startupů založených na využití umělé inteligence ve vědě. Například jedna francouzská biotechnologická společnost vyvinula obecný model umělé inteligence pro biologii.

Italský startup, který se zaměřuje na analýzu klimatických rizik prováděnou z vesmíru, zase využívá strojové učení k analýze dat z pozorování Země (z několika satelitních konstelací), aby bylo možné kvantifikovat, jak jsou jednotlivá aktiva vystavena klimatickým hrozbám, jako jsou povodně, hurikány a sucha.

⁽⁶¹⁾ Pokud jde o širší spolupráci a koordinaci s poskytovateli umělé inteligence, vedoucími představiteli průmyslu, organizacemi veřejného sektoru, akademickou obcí a širší veřejností, viz mechanismus spolupráce zavedený v rámci Strategie pro využívání umělé inteligence: Aliance pro využívání umělé inteligence.

⁽⁶²⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_25_1350

Polský startup využívající umělou inteligenci v oblasti chemie vytvořil platformu pro plánování drah organické syntézy – klíčového, ale složitého a časově náročného kroku ve vývoji léčiv a materiálové vědě.

Společnosti využívající umělou inteligenci ve vědě čelí podobným výzvám jako jiné evropské startupy a scaleupy⁶³, jako je neexistence plně integrovaného jednotného trhu, včetně trhu s kapitálem, nižší ochota investorů riskovat a regulační překážky. Kromě toho čelí ještě větší výzvě při hledání talentů, protože takové talenty jsou lidé vysoce specializovaní, žádaní a vzácní. V roce 2024 investovala Evropská rada pro inovace do projektů v oblasti umělé inteligence více než 150 milionů EUR (a v období 2021–24 více než 400 milionů EUR)⁶⁴ a bude i nadále hrát velkou úlohu při podpoře ekosystému startupů a scaleupů v oblasti umělé inteligence ve vědě. Poskytuje rizikový kapitál a zároveň podporuje inovativní nápady v rané fázi, jako jsou výzkumní asistenti umělé inteligence a autonomní výzkumné laboratoře. V souladu se Strategií EU pro startupy a scaleupy Komise rozšíří a zvýší význam Evropské rady pro inovace a zjednoduší její pravidla v rámci širšího úsilí o zjednodušení administrativy s cílem snížit administrativní zátěž pro podniky. Kromě toho Evropský technologický institut (EIT) podporuje aktivity související s umělou inteligencí v celém ekosystému, který v současné době zahrnuje přibližně 800 startupů v oblasti umělé inteligence s celkovou hodnotou téměř 20 miliard EUR.

Komise je odhodlána podporovat přechod od výzkumu k uvedení na trh, zejména v případě produktů a služeb založených na vědeckých aplikacích umělé inteligence. Akt o umělé inteligenci má posílit důvěru a zároveň podpořit technologický pokrok. Vytvoří vnitřní trh pro umělou inteligenci, který zabráni roztržitosti a nabídne investorům právní jistotu. Akt o umělé inteligenci podporuje inovace a vědeckou svobodu, neboť ze své oblasti působnosti vylučuje systémy a modely umělé inteligence speciálně vyvinuté a zprovozněné výhradně za účelem vědeckého výzkumu a vývoje. Jak je uvedeno v Akčním plánu pro kontinent umělé inteligence, Komise pracuje na podpoře jasného provádění aktu o umělé inteligenci, včetně pomoci výzkumným institucím, odštěpeným společnostem a startupům orientovat se v regulačním prostředí týkajícím se umělé inteligence. K podpůrným opatřením patří nedávné pokyny⁶⁵ a kodex zásad⁶⁶ (oba se týkají obecných modelů umělé inteligence), připravovaná asistenční služba pro akt o umělé inteligenci a regulační pískoviště pro umělou inteligenci (které jsou povinné v každém členském státě a měly by do svého návrhu a provozu zahrnout vědeckovýzkumnou komunitu).

Tato evropská strategie pro umělou inteligenci ve vědě přesahuje rámec výzkumu financovaného z veřejných prostředků a veřejného sektoru. Rovněž by se měl mobilizovat soukromý výzkum a měl by přijmout umělou inteligenci jako základní nástroj pro výzkumné činnosti. Největší technologické společnosti na světě vytvářejí interní vědecké týmy zabývající se umělou inteligencí a navazují partnerství s předními výzkumnými institucemi. Z tohoto důvodu Komise zahájí jednání o příslibech příspěvků zaměřené na soukromý sektor, včetně dobročinných organizací, aby pomohla mobilizovat další zdroje a investice. Komise bude rovněž motivovat startupy a další společnosti, aby se aktivněji zapojovaly do výzkumných projektů v oblasti umělé inteligence ve vědě financovaných z prostředků EU, které se blíží k aplikačním fázím, například prostřednictvím účastníků Aliance pro využívání umělé inteligence.

Komise si stanovila tyto úkoly:

⁶³) [Strategie EU pro startupy a scaleupy, COM\(2025\) 270 final](#)

⁶⁴) [EIC impact report 2025](#) (Zpráva Evropské rady pro inovace o dopadu z roku 2025)

⁶⁵) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/policies/guidelines-gpai-providers>

⁶⁶) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/policies/contents-code-gpai>

- pořádat summity o umělé inteligenci ve vědě, každoroční stěžejní akce, na kterých se setkávají komunity zabývající se umělou inteligencí ve vědě (vědci, tvůrci politik, startupy, technologické společnosti),
- zahájit kampaň na podporu závazků soukromých společností v oblasti umělé inteligence ve vědě,
- analyzovat důsledky aktu o umělé inteligenci pro vědeckou komunitu, například posouzením výjimky z aktu o umělé inteligenci pro výzkum odštěpených společností.

Koordinace s členskými státy

Komise a členské státy se shodují na strategickém významu umělé inteligence ve vědě a na rozvoji společného evropského přístupu, jak se odráží v nedávných závěrech Rady o umělé inteligenci ve vědě⁶⁷. Komise již spolupracuje s členskými státy na budování kapacit, identifikaci výzev a sdílení osvědčených postupů na vnitrostátní úrovni prostřednictvím vzájemného učení o umělé inteligenci ve vědě⁶⁸.

Pro úspěch strategie jsou zásadní opatření a investice na úrovni členských států. Členské státy musí řešit své specifické potřeby a znásobovat evropské úsilí v rámci svých systémů výzkumu a inovací, neboť přibližně 90 % veřejných prostředků na výzkum v EU pochází z vnitrostátní úrovně⁶⁹. Tyto investice budou muset vycházet ze silných stránek evropské vědy, zejména ze spolupráce, akademické svobody a odpovědného využívání umělé inteligence. Komise a členské státy by mohly usilovat o sladění svých programů financování výzkumu umělé inteligence v oblasti vědy⁷⁰.

Je třeba přijmout závazky a pokyny na vysoké úrovni, aby bylo zajištěno, že iniciativy v oblasti umělé inteligence ve vědě budou v souladu s širšími politikami a prioritami EU a jednotlivých států. Koordinované a sladěné politiky na úrovni EU i členských států by měly podporovat a připravovat půdu pro další instituce (univerzity, výzkumné organizace atd.), aby prostřednictvím cílenějších opatření urychlily zavádění umělé inteligence ve vědě. Koordinační úsilí by mělo podporovat kulturu společné odpovědnosti a spolupráce při řízení. Více vnitrostátních strategií v oblasti umělé inteligence by mělo zahrnovat konkrétní opatření na podporu umělé inteligence ve vědeckém výzkumu⁷¹.

Koordinace bude probíhat v rámci řízení Evropského výzkumného prostoru⁷², jako součást politické agendy EVP na období 2025–27⁷³. Koordinace na pracovní úrovni s členskými státy, zeměmi přidruženými k programu Horizont Evropa a zúčastněnými stranami v oblasti výzkumu a inovací zajistí, aby byly důkladně řešeny technické aspekty umělé inteligence ve vědě. Cílem této práce bude sladit ji s připravovaným aktem o

⁽⁶⁷⁾ [Závěry Rady „Směrem ke strategii EU v oblasti umělé inteligence ve vědě“](#), 23. května 2025

⁽⁶⁸⁾ [Cvičení vzájemného učení o umělé inteligenci ve vědě](#)

⁽⁶⁹⁾ Veškeré financování veřejného výzkumu a vývoje na úrovni EU představuje přibližně desetinu celkových veřejných výdajů na výzkum a vývoj v Unii, [The future of European competitiveness: In-depth analysis and recommendations](#) (Budoucnost evropské konkurenceschopnosti: hloubková analýza a doporučení).

⁽⁷⁰⁾ Při současném dodržení čl. 4 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie a platných pravidel státní podpory.

⁽⁷¹⁾ Na základě observatoře OECD pro politiku v oblasti umělé inteligence z roku 2024, část studie od autorů Bianchini *et al.*, „Artificial intelligence in science – Promises or perils for creativity?“ (Umělá inteligence ve vědě – perspektivnost nebo nebezpečí pro kreativitu), 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/6693925>

⁽⁷²⁾ Rada pro umělou inteligenci – zřízená v rámci aktu o umělé inteligenci – bude úzce propojena s činností Evropského výzkumného prostoru a bude o ní informována.

⁽⁷³⁾ [Politická agenda Evropského výzkumného prostoru na období 2025–2027](#)

Evropském výzkumném prostoru a širšími strategickými cíli Evropského výzkumného prostoru. Podpoří a usnadní návrh a vývoj projektu RAISE a budoucí účast zemí.

Jak doporučuje Heitorova zpráva⁷⁴, **tato koordinace bude podpořena monitorovacím mechanismem**, který umožní zaměření a včasné přizpůsobení příslušných politik a investic. Bude sledovat pokrok v zavádění umělé inteligence vědci na mezinárodní úrovni pomocí klíčových ukazatelů výkonnosti (KPI), jako jsou vědecké publikace, klíčové obecné modely ve vybraných vědních oborech a jejich vzájemné propojení, strategické soubory dat a další aspekty (dovednosti, vzdělávání, startupy/společnosti). Tyto poznatky budou začleněny do observatoře, oznámené ve Strategii pro využívání umělé inteligence.

Komise si stanovila tyto úkoly:

- koordinovat činnosti s členskými státy, přidruženými zeměmi a zúčastněnými stranami v oblasti výzkumu a inovací v rámci řízení Evropského výzkumného prostoru, jako je například specializovaná akce Evropského výzkumného prostoru týkající se umělé inteligence ve vědě,
- sledovat využívání umělé inteligence ve vědě pomocí ukazatelů a metrik.

Mezinárodní spolupráce

Cílem EU je formovat využívání umělé inteligence ve vědě tak, aby bylo otevřené, zaměřené na člověka a zakotvené ve vědecké excelenci, a to v rámci celkové politiky EU v oblasti umělé inteligence a v součinnosti se Strategií pro využívání umělé inteligence. EU se snaží zaujmout vedoucí postavení v oblasti sladování technologického pokroku se základními právy a prosazovat tuto vizi na mezinárodní úrovni. Mezinárodní spolupráce tak podporuje jak otevřenou strategickou autonomii EU, tak její ambice utvářet globální standardy. Odpovědné vůdčí postavení EU v této oblasti závisí na její schopnosti spolupracovat s partnery, kteří sdílejí její zásady, a aktivně se podílet na formování využívání umělé inteligence ve vědě

Tato pozice vychází z mezinárodních priorit politiky EU v oblasti umělé inteligence. Vychází ze stávajících strategických rámců, jako je nedávná „Mezinárodní digitální strategie pro Evropskou unii“⁷⁵, jejímž cílem je utvářet globální digitální agendu na základě otevřenosti, inkuzivity a práv, a také z „Globálního přístupu EU k výzkumu a inovacím“⁷⁶, dohod o přidružení k programu Horizont Evropa a vědecko-technických dohod se třetími zeměmi, s výhradou jejich souladu s prioritami mezinárodní spolupráce v rámci strategie EU v oblasti umělé inteligence, které položily základy pro hodnotově orientovanou a vzájemně výhodnou mezinárodní spolupráci v oblasti výzkumu a inovací. Tento přístup může být rovněž součástí probíhajících regionálních politických dialogů a vědecké diplomacie, do nichž lze začlenit umělou inteligenci ve vědě a které jsou v souladu s prioritami mezinárodní angažovanosti strategie EU v oblasti umělé inteligence.

Hlubší mezinárodní angažovanost musí být doprovázena ochrannými opatřeními a otevřenost musí být vyvážena ostražitostí před nežádoucím přenosem technologií nebo závislostí ve strategických oblastech. Bezpečnost výzkumu je proto klíčovou součástí tohoto přístupu, jak je vyjádřen v Evropské strategii hospodářské bezpečnosti, Mezinárodní digitální strategii a Globálním přístupem k výzkumu a inovacím. EU oslovuje důvěryhodné partnery, posiluje svůj vliv a zajišťuje, aby globální pravidla a standardy odrážely její vizi a strategické zájmy. Toto úsilí doplňuje dvoustranné závazky členských

(⁷⁴) [Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness](#) (Sladit, jednat, urychlit – výzkum, technologie a inovace pro zvýšení evropské konkurenceschopnosti), 2024,

(⁷⁵) COM(2021) 252 final

(⁷⁶) https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2021-05/ec_rtd_com2021-252.pdf

států a posiluje společnou pozici EU na mnohostranných fórech, jako jsou G7, G20, UNESCO, OECD a mnohostranný dialog o zásadách a hodnotách.

Tento přístup přispívá ke globálně propojenému, ale strategicky autonomnímu Evropskému výzkumnému prostoru, kde **vědecká spolupráce podporuje konkurenceschopnost EU a globální odpovědnost.**

Komise si stanovila tyto úkoly:

- řešit konkrétní otázky umělé inteligence ve vědě s příslušnými třetími zeměmi a regiony v kontextu celkové mezinárodní angažovanosti EU v oblasti umělé inteligence, v souladu s jejími prioritami a v rámci stávajícího rámce,
- zapojit se do stávajících regionálních politických dialogů o výzkumu a inovacích s cílem určit společné priority, spolufinancovat využívání umělé inteligence ve vědeckých projektech a podporovat budování kapacit a vzájemné učení v oblasti využívání umělé inteligence ve vědě v souladu s prioritami mezinárodní spolupráce v rámci strategie EU v oblasti umělé inteligence,
- prosazovat zásady, hodnoty a standardy EU pro odpovědné využívání umělé inteligence ve vědě prostřednictvím příslušných mnohostranných fór a mezinárodních organizací v souladu s prioritami mezinárodní spolupráce v rámci strategie EU v oblasti umělé inteligence.

4. UMĚLÁ INTELIGENCE VE VĚDĚ V KLÍČOVÝCH ODVĚTVÍCH: ILUSTRATIVNÍ PŘÍPADY PRO UMĚLOU INTELIGENCI VE VĚDĚ

Pokročilé materiály a biotechnologie jsou evropskými prioritami v oblasti výzkumu a inovací a klíčovými odvětvími se silným vědeckým základem, pro něž má umělá inteligence velký potenciál, jak je uvedeno v Akčním plánu pro kontinent umělé inteligence. Další odvětví pro uplatnění umělé inteligence jsou zahrnuta ve Strategii pro využívání umělé inteligence.

Umělá inteligence pro navrhování pokročilých materiálů

Umělá inteligence může usnadnit průlom v celém cyklu pokročilých materiálů od objevu⁷⁷ až po výrobu a zároveň může umožnit pokročilé výrobní techniky (dále rozpracované ve Strategii pro využívání umělé inteligence) s cílem vytvořit průmyslovou základnu, která bude interoperabilní mezi civilní a obrannou oblastí.

Pokročilé materiály vykazují ve srovnání s běžnými materiály lepší vlastnosti nebo výkon. Obvykle se používají v nejmodernějších aplikacích, jako je elektronika, energetika, biomedicínská zařízení nebo letectví a kosmonautika, a představují klíčovou technologii pro hospodářskou bezpečnost EU. Celosvětový trh s pokročilými materiály lze obecně odhadnout na přibližně 5 bilionů EUR, přičemž EU představuje 25 %. Věda o materiálech je jednou z oblastí, kde se umělá inteligence prosazuje nejrychleji (ročně roste téměř o 50 %), protože může výrazně zkrátit čas a zdroje potřebné pro průmyslovou výrobu a urychlit uvádění výrobků na trh. Kombinace umělé inteligence a robotiky v systémech syntézy s uzavřenou smyčkou by mohla provádět identifikaci a validaci nových materiálů více než

⁽⁷⁷⁾ Další informace o umělé inteligenci a objevování materiálů viz dokument „The Role of Artificial Intelligence in Scientific Research – A Science for Policy, European Perspective“ (Úloha umělé inteligence ve vědeckém výzkumu – Věda pro politiku, evropská perspektiva), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2025, JRC143482, DOI: 10.2760/7217497.

1000krát rychleji než konvenční techniky⁷⁸.

Očekává se, že poptávka po inovativních pokročilých materiálech exponenciálně poroste. Pokud jde o nadcházející roky, Komise předloží v roce 2026 akt o pokročilých materiálech, kterým se stanoví rámec pro celý životní cyklus od výzkumu přes výrobu až po využívání. Pracovní program Horizont Evropa 2025 předpokládá vytvoření Materiálových veřejných statků pro Evropu, federální digitální infrastruktury pro výzkum a vývoj pokročilých materiálů a zdůrazňuje při tom významný transformační potenciál této technologické oblasti.

Umělá inteligence pro biotechnologie

Biotechnologie jsou klíčovým odvětvím pro konkurenceschopnost hospodářství EU. Biotechnologie mohou nabídnout řešení výzev, jako je lidské zdraví, změna klimatu nebo zásobování zemědělskými potravinami⁷⁹, a jedná se o kritickou oblast technologií pro hospodářskou bezpečnost EU⁸⁰. Biotechnologie v EU dosahují obratu téměř 65 miliard eur a zaměstnávají 300 000 lidí⁸¹. Komise se chystá v blízké budoucnosti navrhnout akt o biotechnologiích.

Umělá inteligence rychle mění biotechnologie a rozvíjí všechny oblasti od objevování léků až po přesnou fermentaci. Biologické modely umělé inteligence se používají k analýze složitých biologických systémů, k předpovídání trojrozměrné struktury biomolekul⁸² bez nutnosti zdoluhavých experimentů a dokonce i k vytváření nových biologických látek od základu. Počet biologických modelů umělé inteligence rychle roste a zvětšuje se jejich velikost a schopnosti⁸³. Zatímco EU se může spolehnout na vynikající biotechnologický výzkumný ekosystém, špičkové biologické modely umělé inteligence jsou většinou vyvíjeny mimo EU a soukromými subjekty⁸⁴.

Odvětví biotechnologického výzkumu stále čelí několika výzvám, aby mohlo plně využívat výhod umělé inteligence. Je nutné překonat problémy s interoperabilitou dat, protože je třeba integrovat obrovské množství různorodých biologických dat pocházejících z různých organismů, geografických oblastí a experimentálních nastavení. Rychlý pokrok ve schopnostech modelů umělé inteligence a jejich potenciál dvojího využití rovněž zvyšují riziko zneužití této technologie, což vyžaduje zvláštní zmírňující opatření⁸⁵. Je nutná významná spolupráce mezi odborníky na umělou inteligenci, biology, chemiky,

(⁷⁸) Maqsood A, Chen C, Jacobsson TJ. The Future of Material Scientists in an Age of Artificial Intelligence (Budoucnost vědců v oblasti materiálů ve věku umělé inteligence). *Adv Sci* (Weinh). Květen 2024;11(19):e2401401. doi: 10.1002/advs.202401401.

(⁷⁹) [COM/2024/137 final](https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2023/2113)

(⁸⁰) <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2023/2113>

(⁸¹) Údaje za rok 2022, https://datam.jrc.ec.europa.eu/datam/mashup/LIFE_SCIENCES_SECTORS/ a <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC142396>

(⁸²) Další informace o umělé inteligenci a strukturách biomolekul viz dokument „The Role of Artificial Intelligence in Scientific Research – A Science for Policy, European Perspective“ (Úloha umělé inteligence ve vědeckém výzkumu – Věda pro politiku, evropská perspektiva), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2025, JRC143482, DOI: 10.2760/7217497.

(⁸³) <https://epoch.ai/blog/announcing-expanded-biology-ai-coverage>

(⁸⁴) [Zpráva AI Index 2024 – Index umělé inteligence](https://epoch.ai/blog/announcing-expanded-biology-ai-coverage); <https://epoch.ai/blog/announcing-expanded-biology-ai-coverage>

(⁸⁵) Poskytovatelé obecných modelů umělé inteligence mohou pro další pokyny k posuzování a zmírňování rizik na úrovni modelu umělé inteligence odkázat na akt o umělé inteligenci, kodex správné praxe a pokyny k rozsahu povinností.

klinickými pracovníky, odborníky na etiku a tvůrci politik, jakož i spolehlivé metody hodnocení a zlepšování bezpečnosti, zabezpečení a důvěryhodnosti umělé inteligence⁸⁶.

EU již zahájila několik iniciativ, které mohou být přínosem pro využití umělé inteligence v biotechnologickém výzkumu. Patří mezi ně Strategie pro vědy o živé přírodě⁸⁷, Evropská strategie pro data pro vytvoření jednotného trhu s daty (včetně zdravotních údajů prostřednictvím evropského prostoru pro zdravotní údaje)⁸⁸ a továrny na umělou inteligenci v oblasti věd o živé přírodě představené v Akčním plánu pro kontinent umělé inteligence⁸⁹.

5. ZÁVĚRY

Větší rozšíření umělé inteligence ve vědě bude mít hluboké vědecké, ekonomické a sociální důsledky; urychlí objevy, podpoří hospodářský růst, radikálně změní celá odvětví a vytvoří nová. Komise je odhodlána využít sílu umělé inteligence ve vědě, posílit vedoucí postavení EU v oblasti vědy a připravit cestu k nové éře konkurenceschopnosti.

Evropská strategie pro umělou inteligenci ve vědě vychází ze stávajících evropských silných stránek a přináší rozpoznatelně evropský přístup k umělé inteligenci. Navrhuje opatření na podporu a další posílení evropské excelence v oblasti vědy založené na umělé inteligenci, aby se výzkumným pracovníkům poskytla možnost pracovat a dosáhnout průlomových objevů. Stěžejní iniciativou, která tyto ambice ztělesňuje, je projekt RAISE, virtuální evropský institut, který bude sdružovat zdroje, odborné znalosti a talenty za účelem rozvoje vědy o umělé inteligenci.

Provádění této strategie je možné pouze v úzké spolupráci s členskými státy, přidruženými zeměmi, vědeckou komunitou a dalšími zúčastněnými stranami, pro které bude hlavní rámec řízení tvořit Evropský vědecký prostor. Bude zajištěna provázanost s ostatními politikami a iniciativami v oblasti umělé inteligence, což přispěje k celkové evropské správě umělé inteligence navržené ve Strategii pro využívání umělé inteligence, konkrétně ke koordinaci na úrovni členských států s Evropskou radou pro umělou inteligenci.

Komise vyzývá Evropský parlament, Evropskou radu, Radu a zúčastněné strany, aby schválily evropskou strategii pro umělou inteligenci ve vědě a aktivně přispěly k realizaci iniciativ, které jsou v ní uvedeny. **Bude vytvořen rámec pro monitorování politiky, který bude sledovat pokrok** při dosahování cílů této strategie. Komise předloží zprávu o provádění strategie do konce roku 2027.

V probíhajícím celosvětovém závodě o umělou inteligenci představuje využití umělé inteligence ve vědě pro EU příležitost zasadit zárodky budoucích inovací a konkurenceschopnosti nejen v oblasti umělé inteligence. Můžeme využít tento okamžik tím, že spojíme své síly, přijmeme evropský přístup k umělé inteligenci a vytvoříme novou dynamiku v našem prvotřídním ekosystému vědecké excelence.

⁽⁸⁶⁾ Gómez-González, E. and Gómez, E. [Artificial intelligence for healthcare and well-being during exceptional times: a recent landscape from a European perspective](#) (Umělá inteligence pro zdravotní péči a zdravý a kvalitní život ve výjimečné době: aktuální přehled z evropské perspektivy)

⁽⁸⁷⁾ [Sdělení „Zvolte si Evropu pro vědy o živé přírodě“](#), COM(2025) 525 final

⁽⁸⁸⁾ [Evropská strategie pro data](#)

⁽⁸⁹⁾ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/ai-continent_cs

PŘÍLOHA I: SHRNUÍ AKCÍ

	Akce
RAISE	<ul style="list-style-type: none"> • Zahájení pilotního projektu RAISE na summitu o umělé inteligenci ve vědě (4. čtvrtletí 2025) • Stanovení počáteční koordinace pro projekt RAISE pro umělou inteligenci ve vědě (4. čtvrtletí 2025) • Partnerství s členskými státy a soukromým sektorem při budování projektu RAISE (2028) • Zřízení akademického poradního výboru na vysoké úrovni (4. čtvrtletí 2025)
Excellence a talenty	<ul style="list-style-type: none"> • Financování doktorandských sítí zaměřených na umělou inteligenci ve vědě s cílem odborně připravit novou generaci výzkumných pracovníků (pilotní projekt RAISE) (4. čtvrtletí 2025) • Financování tematických sítí excelence pro umělou inteligenci ve vědě (pilotní projekt RAISE) (4. čtvrtletí 2025) • (Pravidelné) Aktualizace „Vyvíjejících se pokynů pro odpovědné využívání generativní umělé inteligence ve výzkumu“ a dalších operačních materiálů týkajících se etiky • Vytvoření centra pro hodnocení umělé inteligence, které bude monitorovat a hodnotit modely a systémy umělé inteligence ve strategických vědeckých oblastech (2027)
Výpočetní technika	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění vyhrazeného přístupu ke gigatovárnám na umělou inteligenci pro vědce a startupy v EU, a to i pro specifické cíle programu Horizont Evropa. Z programu Horizont Evropa bude investováno až 600 milionů EUR (4. čtvrtletí 2025). • Rozvoj výpočetních zdrojů umělé inteligence určených vědě prostřednictvím továren na umělou inteligenci
Data	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora návrhu datových laboratoří a jejich propojení se společnými evropskými datovými prostory, zejména s Evropským cloudem pro otevřenou vědu s cílem zajistit jejich vhodnost pro vědecký výzkum (2026). • Podpora vědců při identifikaci strategických datových mezer a sběr, odbornou správu a začlenění potřebných souborů dat prostřednictvím sítí RAISE (pilotní projekt RAISE) (4. čtvrtletí 2025) • Shromáždění důkazů o potřebě zlepšit přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů a opětovně je využívat a o využívání publikací a dat pro vědecké účely (4. čtvrtletí 2025)
Financování výzkumu	<ul style="list-style-type: none"> • Podněcování a koordinování investic do umělé inteligence ve vědě prostřednictvím investičního programu pro umělou inteligenci ve vědě v rámci pracovního programu Horizont Evropa 2026–27 (pilotní projekt RAISE) (4. čtvrtletí 2025) • Snaha zdvojnásobit do roku 2028 objem investic v rámci programu Horizont Evropa do umělé inteligence a umělé inteligence ve vědě • Financování automatizace vědeckých laboratoří a vývoje a aktualizace vědeckých obecných modelů (pilotní projekt RAISE) (4. čtvrtletí 2025)
Spolupráce a koordinace	<p><u>Spolupráce se soukromým sektorem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uspořádání summitů o umělé inteligenci ve vědě (první se uskuteční v Kodani ve dnech 3.–4. listopadu 2025 za dánského předsednictví) (4. čtvrtletí 2025) • Zahájení kampaně na podporu závazků soukromých společností (2026)

	<ul style="list-style-type: none">• Analýza důsledků aktu o umělé inteligenci pro vědeckou komunitu (4. čtvrtletí 2025) <p><u>Koordinace s členskými státy</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Koordinace činností s členskými státy, přidruženými zeměmi a zúčastněnými stranami v oblasti výzkumu a inovací prostřednictvím akce Evropského výzkumného prostoru týkající se umělé inteligence ve vědě (4. čtvrtletí 2025).• Sledování využívání umělé inteligence ve vědě pomocí ukazatelů a metrik. (2026) <p><u>Mezinárodní spolupráce</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Řešení specifických otázek umělé inteligence ve vědě s příslušnými třetími zeměmi a regiony (4. čtvrtletí 2025)• Zapojení se do stávajících regionálních politických dialogů o výzkumu a inovacích (4. čtvrtletí 2025)• Prosazování hodnot a standardů EU pro odpovědné využívání umělé inteligence ve vědě prostřednictvím mnohostranných fór (2026)
--	---